

До
Г-н Йордан Мирчев
Председател на Комисия по транспорт и
съобщения
40-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ
на Асоциация Телекомуникации

по ПРОЕКТОЗАКОН ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ

УВАЖАЕМИ Г-Н МИРЧЕВ,

УВАЖАЕМИ Г-ДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Проектът на Закон за електронните съобщения /ЗЕС/, внесен от Министерския съвет трябва да бъдат постигнати две цели:

- Хармонизиране на българското законодателство със законодателството на Европейския съюз за регулиране на електронните съобщения /"ЕРР 2002"/, с оглед осигуряване на единство в процесите на регулиране на обществените отношения от сферата на съобщенията във вътрешния европейски пазар и
- Създаване на стабилна законова уредба, която да регламентира трайното **развитие на пазарните отношения** между участниците на пазара на електронни съобщителни мрежи и услуги, както и между тях и потребителите на тези услуги.

С проектът на Закон за електронните съобщения /ЗЕС/ се извършва успешен преход и приемственост в националното ни законодателство от ЕРР 1998 към ЕРР 1998, както и изпълнение на:

- Ангажиментите по Глава 19 от Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз и
- Секторната политика в далекосъобщенията от 2004 г., приета от Министерския съвет на Република България /ДВ, бр.104 от 26.01.2004 г./

Проектът на ЗЕС, отчитайки спецификата и необходимостта от секторно регулиране на динамично развиващите се електронни съобщения, се провежда последователно сближаване с общото право на конкуренция.

За подобряване на законовия акт е препоръчително да бъдат отчетени следните принципни съображения и конкретни предложения на членовете на Асоциация Телекомуникации:

1. Усъвършенстване на структурата на проекта на ЗЕС в съответствие с приложения проект на структура на акта /Приложение № 1/, за постигане на по-добра систематика и логическа последователност на глави, раздели и текстове.
2. Да се направи разграничение в целите, определени в чл.4 и относими към целия Закон и целите по чл.8 от Рамковата Директива, насочени специално към утвърждаване на пазарните отношения и стимулиране на ефективна конкуренция между участниците на електронния съобщителен пазар. Във връзка с това предлагаме да се създаде в началото на Глава IX нов Раздел I. "Цели за регулиране на пазара" с единствен член със следното съдържание:

"Чл. ... /1/ Целите за регулиране на пазара са следните:

1. създаване на условия за максимална удовлетвореност на потребителите, в т.ч. на хората с увреждания, при избора на услуги, в съответствие с цената и качеството на тези услуги, задоволеност с универсалната услуга и защита правото на

неприкосновеност и на личните данни;

2. последователно прилагане на регулаторните мерки за въздействие при нарушаване или ограничаване на конкуренцията в електронния съобщителен сектор;

3. поощряване на ефективните инвестиции в инфраструктурата и нововъведенията /чл.4, т.3/;

4. насърчаване на ефективното управление и използване и на ограничените национални радиочестотни и номерационните ресурси /чл.4, т.4/;

5. осигуряване на условия за предоставяне на електронни съобщителни мрежи и електронни съобщителни услуги на европейско ниво;

6. насърчаване на изграждането и развитието на общо европейски мрежи и функционално взаимодействие на общоевропейски услуги и свързаност от край-до-край /чл.4, т.9/;

7. осигуряване на равнопоставеност на предприятията, предоставящи електронни съобщителни мрежи и услуги при еднакви обстоятелства."

3. В проекта на ЗЕС има дисбаланс между материално-правни и процесуално-правни норми:

3.1. Процедурите за сътрудничество от КРС за постигане на съгласие между оператори в случай на спорове и за издаване на задължителни указания / Глава IV, раздел 7/ и

3.2. Състезателните процедури за провеждане на търгове/конкурси / Глава V, от чл.83 до 100 вкл./

могат да бъдат предмет на уреждане в подзаконови нормативни актове.

Опростяване на процедурата за решаване на спорове и съкращаване на сроковете. В ЗЕС трябва да бъде представена процедурата, която да урежда отношенията между КРС от една страна и спорещите от друга. Норми, които определят вътрешните правила за организация и действие на администрацията на КРС при тези хипотези, трябва да бъдат уредени в Правилник на КРС.

За по-голяма ефективност при изпълнение на правомощията на КРС трябва да се предвиди незабавно изпълнение на определени решения на КРС.

Например в Правилата по чл. 81, трябва да уредят подробните състезателни, като се включат и текстовете от 83 до 100 вкл.

Уреждането на горните процедури в подзаконови актове ще подобри значително ЗЕС и ще се постигне баланс на детайлността във всички глави, като се акцентира на материя с по-съществен характер.

4. На места в текста на ПЗЕС има смесване на понятията "ползвател (user)", "краен ползвател (end user)" и "потребител (consumer)". С възприемане на термина "потребител" като еквивалентен на "ползвател (user)" и на термина "краен потребител" за еквивалентен на "краен ползвател (end user)" се достига до смесване на термините и невъзможност за дефиниране на понятието "consumer" от чл. 2, б. (и) на Директива 2002/21/ЕС, както и до объркване с понятието "потребител", използвано в Закона за защита на потребителите и за правилата за търговия. Препоръчително е още по-точно прецизиране с понятията от Рамковата Директива 2002/21/ЕС.

5. Чл. 6 от Директива 2002/21/ЕС във връзка с механизма за консултации на национално ниво не е проведен изцяло. Предвиждат се обществени консултации относно проектите за решения на КРС за оценка на пазарите, но не и по отношение на проектите за решения за мерките за въздействие - чл.154 от ПЗЕС.

6. Липсва разпоредба за създаване на единна информационна точка, на която да бъдат достъпни всички текущи процедури по обществено обсъждане, освен ако това не е Интернет страницата на КРС. В същност се има пред вид достъп да такава точка с обща парола.

7. Задължението за публична достъпност на резултатите от обсъждането също не е въведено докрай. В ПЗЕС е предвидено да се публикуват единствено броят на становищата и мотивите за

тяхното неприемане. Рамковата директива изисква публикуване на всички резултати, с изключение на информацията, представляваща търговска тайна. Становищата следва да бъдат публикувани също. Виж практиката на другите НРО.

8. По-прецизно дефиниране на понятието "предприятие" - ключов термин по новата рамка.

9. За постигане на пълно съответствие в текста на законопроекта да се допълни, **че налагането на задълженията, следва да бъде съобразено със същността на идентифицирания проблем**, пропорционалността и справедливостта, както и за постигане на целите на регулиране на пазара, отговарящи на чл. 8 от Директива 2002/21/ЕС.

10. В проекта на ЗЕС липсва текст, който изрично да забранява ограничаване броя на предприятията, които предоставят електронни съобщителни мрежи и/или услуги, освен с оглед осигуряването на ефективно ползване на радиочестотите. За сравнение в чл. 51 на действащия Закон за далекосъобщенията този въпрос е уреден в съответствие с Директива 2002/20/ЕС като е предвидено ограничаване на броя само в случаите, когато ресурсът е ограничен и след публикуване на причините за такова ограничение.

Например текст на Чл. 1. със следната редакция:

"Броят на лицата, осъществяващи електронни съобщения е неограничен, освен в случаите на използване на ограничен ресурс."

11. В проекта е предвидена санкция за прекратяване на дейността и заличаване на вписването на предприятието в регистъра по чл. 32, т. 1 от проекта. Текстът е неясен и противоречив. Тъкуването води до извода, че Комисията може да прекратява всяка дейност на предприятието, а не дейността по предлагане на електронни съобщителни мрежи или услуги.

12. Законопроектът предвижда "специален" 6 месечен срок в който данните на сметките за дължимите суми за предоставени услуги могат да бъдат изисквани и оспорени. В същото време чл. 111, т. "в" от Закона за задълженията и договорите предвижда тригодишна давност за погасяване на периодичните плащания. Вземанията на предприятията от предоставяните електронни съобщителни услуги на абонати и потребители имат периодичен характер. Ограничаването на срока, в който личните данни, отнасящи се до определянето и таксуването на предоставените услуги, могат да бъдат съхранявани от предприятията ще доведе до засягане на техните законни интереси във връзка с евентуално принудително събиране на тези вземания. Директива 2002/58/ЕС не въвежда подобно ограничение в срока на съхраняване на данни, отнасящи се до разплащане и формиране на абонатните сметки. Посоченият в Директивата срок се определя в зависимост от срока, в който съответното вземане може да бъде събрано принудително съобразно действащото вътрешно законодателство.

Предлагаме подобряване на редакцията на следните текстове:

1. Чл. 2. Електронните съобщения се осъществяват при спазване на принципите за законоустановеност и предвидимост, прозрачност, равнопоставеност, пропорционалност, провеждане на регулиране, необвързано с използваните технологии, доколкото е възможно/**технологично необвързано регулиране и минимално необходима регулаторната намеса.**

2. Чл. 3. (1) Председателят на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения, преди издаване на подзаконовите нормативни актове, предвидени в този закон, провежда процедура за обществено обсъждане, като публикува съобщение за изготвените проекти в национален ежедневник и на страницата на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения в Интернет.

(2) В съобщението по ал. 1 се посочва мястото, откъдето заинтересованите лица могат да получат проектите, и срока, не по-кратък от 30 дни, в който могат да представят писмени

становища и предложения по тях.

(3) Председателят на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения проучва становищата и отразява приетите предложения.

(4) Процедурата за обществено обсъждане приключва с публикуване на страницата на Държавната агенция за информационни технологии и съобщения в Интернет броя на постъпилите становища, броя на приетите предложения и мотивите за неприетите.

Чл. 4.

(4) Процедурата за обществено обсъждане приключва с публикуване на страницата на комисията в Интернет броя на постъпилите становища, броя на приетите предложения и мотивите за неприетите.

Ал.3 на чл.18, съответно и ал. 4 на чл.37 да отпадне, като задължение на председателя. Ал.4 на чл.18 да стане ал.3 със следното съдържание:" След проучване на становищата и предложенията по ал.2, ДАЙТС публикува на страницата си в Интернет информация за броя и съдържанието им, за приетите предложения и мотиви за неприетите.

3. Чл. 20. (1) Средствата по чл. 19 се разходват за:

1. проекти за подпомагане на развитието на информационното общество, електронните съобщения и пощенските услуги;

Думата "дейности" да отпадне.

4. Чл. 5. (1) Комисията е колегиален орган, който се състои от петима членове, включително председател и заместник-председател.

(2) В състава на комисията има правоспособен юрист, икономист, инженер в областта на съобщенията.

Да се обвърже изискването за "инженера" с условието по ал.3, т.1.

(3) Членове на комисията са български граждани:

1. с образователно-квалификационна степен "магистър" и професионален опит - най-малко 5 години в областта на съобщенията;

Това е твърде ограничително условие. Удачно ще бъде, ако се приложи поне за трима от всички членове.

5. Чл. 6. (1) Комисията в своята дейност се подпомага от администрация.

(2) Комисията приема правилник, определящ устройството, дейността, организацията на работа и структурата на комисията на нейната администрация, който се обнародва в "Държавен вестник".

Структура на комисията или на администрацията?! Да се уточни!

6. Чл.7. (1) Електронните съобщителни дейности, осъществявани по този закон се определят в списък, приет с решение на Комисията след обществено обсъждане. В списъкът се определят и изискванията за всяка дейност, в съответствие с по чл. 67. Решението на комисията, заедно със списъка, се обнародват в "Държавен вестник".

7. Чл. 67. (1) Предприятие, което осъществява електронни съобщения, трябва да спазва всички или някои от следните **общи** изисквания и

Чл. . 87. Освен задълженията по чл.105 или 106 предприятията, получили разрешение за ползване на ограничен ресурс - радиочестотен спектър или номера, са длъжни да спазват и приложимите **общи** изисквания по чл. 65 и/или специфичните задължения за дейността, която са посочили, че ще осъществяват.

Подчертава се, че са валидни за всички предприятия, които осъществяват електронни

съобщения. Освен това се разграничават от специфичните изисквания.

8. Раздел IV Временни/краткосрочни разрешения

Всички разрешения, които се издават за ползване на ограничени ресурси са временни, но с по-голяма или по-малка продължителност. По-подходяща е думата "краткосрочни".

10. Чл. 9. (1) Всеки от пазарите на обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, за които се оценява наличието и ефективността на конкуренцията, се състои от продуктов и географски пазар.

Предлаганата редакцията е по-прецизна и в духа на ЗЗК.

11. Чл. 10. (1) Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, предоставят на комисията информация за извършване на анализа по чл.150, ал. 1. Предприятията не могат да се позовават на търговска тайна, за да отказват предоставяне на информация.

Документи да отпадне навсякъде в този текст. Целта е да се събере информация, която може да бъде представена в или чрез различни документи. Изброяването и на двете думи е неправилно.

12. Създава се чл. 55а:

"Чл. 55а. (1) Предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги имат право да изградят временни електронни съобщителни мрежи и съоръжения, след получаване на временно разрешение от Комисията за регулиране на съобщенията за ползване на ограничен ресурс - радиочестотен спектър по реда на Закона за електронните съобщения.

(2) Строежите по ал. 1 се разрешават в един поземлен имот, въз основа на виза за проектиране, издадена от главния архитект на общината, и строителни книжа, издадени по общия ред.

(3) Строежите по ал. 1 се разрешават на или върху сгради, въз основа на виза за проектиране, издадена от главния архитект на общината, и със съгласието на заинтересованите лица, изразено в заявление до кмета на общината с нотариално заверени подписи.

Съгласието на заинтересованите не трябва да се абсолютизира, ако трябва да се постигне резултат.

(4) Временните електронни съобщителни мрежи и съоръжения са със срок не по-дълъг от шест месеца и се отстраняват след изтичане на срока. "

"(7) Визата за проектиране за строежите по чл. 55а представлява скица - копие от кадастрална карта (кадастрален план) или карта на възстановената собственост, в която се оказват изискванията за разполагане на електронните съобщителни мрежи и съоръжения с временен характер, съобразно действащите нормативи."

Предложеният текст е не работещ, защото никой няма да изгражда мрежи въз основа на временни разрешения за ползване на ограничени ресурси. По-уместно е да се разшири възможността повече обекти на съобщителната инфраструктура да се изградят с временни разрешения за строеж, поради временния характер на предназначението им. НЕ Е ОБЯСНИМО ЗАЩО ЗЕС СЕ ОТКАЗВА предимството създадено в ЗУТ!? ЗУТ урежда облекчението инвестиционните проекти за обектите на технологичната инфраструктура да се одобряват и съгласуват безиздаване на виза за проектиране. Немислимо е да се връщаме към по-тежката процедура.

Приложение: проект на структура на проекта за ЗЕС.

Асоциация Телекомуникации с готовност ще участва в работата на Комисията по транспорт и съобщения на Народното събрание по обсъждане на проекта на Закона за електронни съобщения.

2 октомври 2006
София

проф. Антони Славински,
Председател
на Асоциация Телекомуникации